
PIETERBAS LALLEMAN

Functie:

Verpleegkundige Buurtzorg,
Onderzoeker en docent verpleeg-
kundig leiderschap Hogeschool
Utrecht, Visiting Assistant
Professor University of Alberta

Ook:

Toezichthouderrollen

Achtergrond:

HBO-V, Social Sciences

CHA-CHA-CHA OF TANGO

'Van mijn vader heb ik geleerd, dat je je koers moet vasthouden als je die eenmaal hebt gezet. Je boot zal altijd verlijeren, dus toch afwijken van je koers. De vraag is: accepteer je dat of stuur je bij?

Ik werk aan de emancipatie van het verpleegkundig vak. Ik wil graag voorleven, laten zien, dat je als verpleegkundige prima allerlei rollen kunt combineren: met patiënten werken, onderzoek doen, onderwijs geven en besturen. Dat lijkt heel verschillend werk, maar in al die rollen doe ik steeds maar één ding. Ik denk met anderen na over leiderschap en besturing in ons verpleegkundig vak. Mijn werk met patiënten is een ultieme check. Hoe verhoudt wat ik verkondig zich tot de realiteit van alledag?

Er zijn natuurlijk legio artsen die specialist, onderzoeker, docent en bestuurder tegelijkertijd zijn. Dat kunnen verpleegkundigen van artsen leren: ruimte organiseren om als professional andere dingen te doen dan alleen klinisch werk. Dokters zijn goed in 'focus, focus, geen hocus pocus' zoals ik dat noem. Die beslissen gemakkelijk wat ze wel en niet gaan doen. Verpleegkundigen kijken vaak wat holistischer en hebben een enorme zorgneiging. Als dingen niet lopen in de organisatie, zullen ze dat compenseren. Ook als dat ten koste gaat van hun eigen doelen.

Toen ik het proefschrift 'De medicus maatgevend' van Yolande Witman las, kreeg ik het idee voor mijn proefschrift. Zij onderzocht hoe het socialisatieproces van dokters, hun habitus, doorwerkt als ze leiding gaan geven. Ik heb hetzelfde gedaan voor de habitus van de verpleegkundige. Tijdens dit onderzoek ben ik erachter gekomen dat er veel onzinliteratuur is over leiderschap: platgeslagen, nihilistische, populistische, in competenties weggezette matrices met goeroes die veinzen iets over leiderschap te zeggen. Leiderschap wordt te vaak voorgesteld als het dansen van de cha-cha-cha. Dat zijn een x aantal passen en als je die zet, dan dans je de cha-cha-cha. Of ben je een leider. Terwijl leiderschap relationeel is, en in mijn visie beter vergeleken kan worden met het dansen van de tango. Bij de tango heb je geen vastgelegde passen die je neemt. Je moet de ander goed aanvoelen. Wie leidt kan wisselen op het moment.'